

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/298>

Materiál v pripomienkovom konaní do 19.07.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Navrhovaná právna úprava vytvára právne podmienky na zabezpečenie reálnejšej dostupnosti sociálnych služieb podmienených odkázanosťou s finančnou podporou ich poskytovania z rozpočtu obce pre fyzické osoby odkázané na tieto sociálne služby. Ide o sociálne služby poskytované alebo zabezpečované v pôsobnosti obcí, ktorými sú domáca opatrovateľská služba a sociálna služba v zariadeniach, ktorými sú zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár. Predkladaný návrh právnej úpravy predstavuje aktuálne legislatívne opatrenie reagujúce na skutkový stav reálnej nedostupnosti sociálnych služieb s finančnou podporou z verejných zdrojov poskytovaných a zabezpečovaných v pôsobnosti obcí a takto koncipovaná právna úprava bude prehodnotená v kontexte s reformou financovania sociálnych služieb a jej realizáciou, ktorá je jedným zo záväzkov z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Navrhovaná právna úprava teda sleduje legitímny cieľ - prispieť k zabezpečeniu dostupnosti sociálnych služieb na lokálnej úrovni zodpovedajúcich demografickému vývoju a nárastu počtu odkázaných na dlhodobú sociálnozdravotnú starostlivosť a to v primeranom časovom horizonte s postupnosťou krokov

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.12.2024

Postoj RÚZ k materiálu

Navrhovaná právna úprava vytvára právne podmienky na zabezpečenie reálnejšej dostupnosti sociálnych služieb podmienených odkázanosťou s finančnou podporou ich poskytovania z rozpočtu obce pre fyzické osoby odkázané na tieto sociálne služby. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhuje do textu novely vložiť nový novelizačný bod, ktorým sa v §84, ods. 11 zákona č. 448/2008 Z. vloží nové písmeno e) v nasledovnom znení:

„e) príslušnú formu tlmočenia podľa písmen b) a c), ak má vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v študijnom odbore filológia zameranom na slovenský jazyk v komunikácii pre nepočujúcich.“

Odôvodnenie:

Doteraz na Slovensku nebolo komplexné vzdelávanie v oblasti tlmočníctva do slovenského posunkového jazyka a tlmočníci, ktorí pracovali doteraz, nemali komplexné vzdelanie. Väčšinou to boli deti nepočujúcich rodičov, ktorí získali certifikát na základe absolvovania krátkej a odborne nedostačujúcej skúšky v organizácii ATLPRENES, ktorá však v roku 2012 ukončila svoju činnosť a teda aj vydávanie týchto certifikátov. V zákone 448/2008 je však uvedené, že profesiu tlmočníka môžu vykonávať tlmočníci, ktorí sú držiteľmi spomínaného certifikátu. V roku 2020 bol založený

vyššie spomínaný študijný odbor „Slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich“ na Trnavskej univerzite v Trnave, ktorý je 4-ročným bakalárskym profesijne orientovaným študijným programom, ktorý zahŕňa rozsiahle vzdelávanie jednak v oblasti teórie avšak aj praxe a pripravuje študentov na budúcu profesiu tlmočníka. Tento rok budú vychádzať prví absolventi tohto štúdia a preto je cieľom tejto legislatívnej zmeny urýchlenie nástupu študentov a prvých absolventov do profesie.

2. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

„V prílohe č. 1 k zákonu 448/2010 Z.z. v poznámke : navrhujeme text „Počet prijímateľov sociálnej služby zodpovedá počtu miest v zariadení zapísanému v registri“ odstrániť a nahradiť znením „Počet prijímateľov sociálnej služby zodpovedá reálnemu počtu obsadených miest v zariadení“.

Odôvodnenie:

V § 77 Finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby v odseku (1) Finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa určí podľa druhu sociálnej služby, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení, aj podľa formy sociálnej služby a kapacity zariadenia, v prepočte na počet prijímateľov sociálnej služby, na počet hodín sociálneho poradenstva, na počet hodín opatrovateľskej služby, na počet hodín sociálnej rehabilitácie, na počet hodín služby včasnej intervencie, na počet kilometrov prepravnej služby, na počet hodín sprievodcovskej služby a predčítateľskej služby, na počet hodín tlmočenia alebo na inú jednotku výkonu.

Poskytovateľ sociálnych služieb tak disponuje finančným príspevkom vo vzťahu ku kapacite, ktorý musí vrátiť na základe vyúčtovania a obsadených miest, teda nemá zdroje na personálne náklady, ktoré mu vznikajú aktuálnym legislatívnym nastavením personálneho normatívu. Neverejný poskytovateľ vracia MPSVR SR príspevok po 31 dňoch neobsadenosti a FPP kraju po každom dni neobsadenosti! Stáva sa, že kapacita zariadenia nie je obsadená z rôznych dôvodov (nedostatok personálu alebo záujemcov o umiestnenie, z dôvodu rekonštrukcie alebo opráv zariadenia) z hľadiska hospodárnosti je povinnosťou manažmentu zariadenia nastaviť optimálne rozdelenie personálnych zdrojov vo vzťahu k reálnemu počtu a teda reálnym potrebám prijímateľov, ako aj možnostiam poskytovateľa. Posledných 5 rokov na trhu nie je dostatok zamestnancov pre sociálne služby: najmä opatrovateľiek a opatrovateľov a tiež sestier. Poskytovateľ môže vyvinúť všetko úsilie na ich získanie a aj tak sa mu nemusí podať obsadiť v danom čase voľnú pozíciu. Aby neporušil zákon mal by mať šancu upraviť obsadenosť zákonnému počtu zamestnancov, ktorých má k dispozícii. Najmä ak máme informácie, že Inšpekcia v sociálnych veciach dáva návrhy na výmaz poskytovateľ sociálnych služieb z Registra poskytovateľov po tom, čo zistí, že nemajú dostatok zamestnancov. Považujeme za obľudné trestať poskytovateľov za to, za čo nemôžu. Nie poskytovatelia určujú podmienky trhu práce a systému sociálnych služieb.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/298>